

usahniti. Predvsem bi se morale one trošarine, ki so s pokrajino tesno zvezane, zahtevati za banovine.

Namen, ki nam je vodil pero, ko smo spisali gorenje vrste, je ta, da ugotovimo:

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Novi državni proračun na razpravi v finančnem odboru

Pregled proračunov 1938/39 in 1939/40

Zadnjič smo kratko poročali, da je državni proračun 1939/40 zvišan od tekočega za 762 milij. din. Da bodo davkoplačevalci poučeni, v katerih postavkah je prišlo do poviška, objavljamo primerjalno tabelo tekočega in novega proračuna.

	1938/39	1939/40	razlika
vrh. drž. uprava	175,6	178,87	+ 3,3
pokojsnine	1018,2	897,0	-121,2
invalidnine	103,5	153,0	+ 49,5
državni dolgovi	1015,1	1144,6	+129,5
pravosodje	396,24	456,74	+ 60,5
prosveta	939,2	991,4	+ 52,2
zun. ministrstvo	153,9	154,3	+ 0,4
notr. ministrstvo	599,8	631,7	+ 31,9
fin. ministrstvo	837,14	914,16	+ 77,0
vojno ministrstvo	2772,16	2928,16	+156,0
gradb. ministrstvo	215,24	236,2	+ 20,96
prom. ministrstvo	2596,1	2997,9	+401,84
pošta, brz., telefon	418,1	467,2	+ 49,1
kmetijstvo	126,5	136,14	+ 9,66
trgovina	51,85	56,4	+ 4,55
gozdovi, rudniki	457,6	282,8	-174,75
soc. pol., ljud. zdr.	245,0	255,2	+ 10,2
fiz. vzgoja naroda	18,86	20,14	+ 1,3
prorač. rez. krediti	40,0	40,0	

Iz zgornje razpredelnice je razvidno, da so zmanjšani le izdatki za pokojnine, ker se pokojnine izplačujejo iz pokojninskega sklada Drž. hipotekarne banke, ne pa več iz splošnih proračunskih sredstev, nadalje je zmanjšanje proračuna ministrstva za gozdo in rudnike v zvezi z izločitvijo nekaterih rudarskih podjetij, ki so prešla pod upravo delniške družbe »Jugojeklo«.

Proračunska razprava v finančnem odboru

O novem proračunu je pričela razprava v finančnem odboru 20. februarja. Odbor je sprejel proračun in temu priključeni finančni zakon v načelu. Proračunska razprava v podrobnostih po posameznih ministrstvih je bila odprta 21. februarja. K proračunskim predlogom so ministri podali obširna poročila, nakar se je razvila k vsakemu predlogu razprava, v katero so posegali prav pridno slovenski poslanci. Pri izdatkih posameznih ministrstev je kazalo naše slovensko zastopstvo v finančnem odboru na najbolj kričeče potrebe Slovenije in predlagalo, kje in koliko naj pripomorejo prispevki iz državnega proračuna k zboljšanju prosvetnih razmer med Slovenci, k napredovanju poštne in brzojavne prilike, k povzdigu kmetijstva ter trgovine, k zmanjšanju socialnega zla, k utrditvi narodnega zdravja ter k razmahu telesne vzgoje, za katero se trudijo in v kateri tako odlično napredujejo naši fantovski odseki in dekliški krožki.

V katerih ozirih in v koliki meri so upoštevali ministri predloge slovenskih govornikov v finančnem odboru, bo pokazala proračunska razprava pred celotno narodno skupščino. Finančni odbor je moral razpravo o novem proračunu pospešiti, da bo imela skupščina s svojo odločilno besedo več časa za omiljenje ter spremembo državnih davčnih bremen.

ljudstvo želi in zahteva samouprave z resnično in ne samo navidezno pristojnostjo, tem samoupravam pa mora država zagotoviti realne in stalne dohodke iz dodeljenih davčnih virov.

Nov minister brez listnice. Za ministra brez listnice je bil imenovan g. Vojko Cvrkič, predsednik verifikacijskega odbora, minister na razpoloženju in narodni poslanec.

*

V DRUGIH DRŽAVAH

Tridnevna posvetovanja stalnega sveta Balkanske zveze v Bukarešti. Zunanji ministri držav Balkanske zveze so se posvetovali v Bukarešti pod predsedstvom romunskega zunanjega ministra Gafencu 20., 21. in 22. februarja. Na konferenci so bili sami novi zunanji ministri držav Balkanske zveze, razen grškega Metaxasa, ki je obenem tudi ministrski predsednik. Zastopniki Romunije, Jugoslavije, Grčije in Turčije so v treh dneh presodili mednarodni položaj. Vsaki državi je pripušeno, da uredi svoje odnose do nacionalne španije. Balkanske države bodo tudi za bodoče sodelovale na podlagi popolne enakopravnosti in spoštovanja mej. Trudile se bodo z vsemi močmi za ohranitev miru in za izpolnitev medsebojnih prometnih zvez. Balkansko konferenco je zaključil v kraljevem dvorcu slovesen koncert, katerega se je udeležil poleg kralja Karla II., zastopnikov stalnega sveta Balkanske zveze tudi diplomatski zbor. Prihodnje redno letno zasedanje stalnega sveta bo februarja 1940 v Beogradu.

Nova madžarska vlada se je predstavila parlamentu. Zadnjič smo poročali, da so dobili na Madžarskem novo vlado pod predsedstvom prosvetnega ministra grofa Pavla Teleky. V novi vladi je razen predsednika ministrskega sveta nova osebnost le prosvetni minister. Telekyjeva vlada se je predstavila zbornici 22. februarja z govorom šefa vlade. Grof Teleky je poudaril v

predstavnem govoru, da je njegova vlada prevzela program prejšnje Imredyjeve vlade glede notranje in zunanje politike. Rešila bo judovsko vprašanje, agrarno reformo in ohranila bo Madžarski parlamentarizem.

Madžarska pristopila k protikomunistični zvezi. Protikomunistični zvezi pripadajo: Italija, Nemčija in Japonska. Dne 24. februarja je podpisala v Budimpešti protikomunistično zvezo tudi Madžarska.

Nova vlada v Belgiji. Katoliškemu senatorju in zaupniku kralja Pierlotu je po daljši krizi uspela sestava nove vlade, v kateri pa ni zastopana liberalna stranka, katera je tokrat izločena iz običajne vladne družbe, ki jo tvorijo: katoliki, socialisti in liberalci. V novi vladi je skoraj polovica ministrov iz vrst nepolitičnih strokovnjakov. Trije člani vlade pripadajo katoliški, trije socialistični stranki, ostalih pet ministrov pa politično ni opredeljenih. Pierlot si je pridržal le ministrsko predsedstvo. Minister za zunanje zadeve je postal socialistični senator Soudant, finančni minister je neparlamentarec.

Italijanski zunanji minister v prestolnici Poljske. Italijanski zunanji minister grof Ciano se je pripeljal z množičnim sprejemom 25. februarja v Varšavo, kjer je bil zelo svečano sprejet in bo ostal v razgovorih s poljskimi vodilnimi politiki več dni.

Trgovska pogodba med Poljsko in Rusijo podpisana. V Moskvi je bila podpisana za eno leto poljsko-ruska trgovinska pogodba, ki se pa sama po sebi podaljša, ako ni pred potekom roka odpovedana. Poljaki bodo dobavili premog za rusko mornarico, ki je preveč oddaljena od svojih lastnih premogovnikov v pogorju Ural. Dlje bo izvažala Poljska Rusom železne izdelke, tekstilne stroje in proizvode, usnje in umetno svilo. Rusija bo zalagala Poljsko z bombažem, z rudninami in tobakom. Plačevanje se bo vršilo po medsebojnem obračunu. Zaenkrat je določena višina medsebojne izmenjave do vrednosti 150 milijonov poljskih zlotov. Rusija je po tej pogodbi v poljski zunanji trgovini za Nemčijo in Avstrijo na tretjem mestu.

Po krščanskem svetlu

Krščanska državnik. Franklin Roosevelt, predsednik Zedinjenih držav, je mož krščanskega mišljenja. Vera ni zanj samo neka osebna in zasebna zadeva, marveč stvar, ki spada v javnost in ki mora služiti kot osnova za ureditev človeške družbe in države. V družbi tistih mož, s katerimi se predsednik Zedinjenih držav najrajši posvetuje o najvažnejših vprašanjih sedanjosti, zavzema eno prvih mest znani čikaški kardinal Mundelein, ki ga s predsednikom veže odnos iskrenega prijateljstva. Protestantska vera, ki ji Roosevelt pripada, ga ne ovira, da bi ne priznal veličine katolicizma. Glede na osnovna načela o ureditvi človeške družbe povsem soglasja z nazori, objavljenimi v socialnih okrožnicah papeža Leona XIII. in Pija XI. Ob vsaki priliki, ki se mu nudi, poudari pomen in potrebo religije. To je tudi storil v svoji sloviti poslanici, izdani o letošnjem novem letu. Roosevelt odločno odklanja načelo lažnega svobodomiselnosti, da se politiku ni treba ozirati na predpise morale. Za politiko veljajo isti moralni za-

koni, kar za zasebno življenje. Da, celo še bolj se mora politik ozirati na načela morale kot pa zasebnik. Nekemu književniku je Roosevelt izjavil: »Šele ko sem postal odgovoren za skupnost (državo), sem popolnoma doumel smisel desetih božjih zapovedi.« — Mož krščanskega, in to katoliškega mišljenja je novi švicarski predsednik dr. Filip Etter, ki je bil izvoljen za vrhovnega poglavarja švicarske države 15. decembra 1938. Njegova vzgoja, ki se je začela v domači hiši ter se nadaljevala v gimnaziji očetov benediktincev v Einsiedelnu, je bila odlično katoliška. Kot uradnik v domačem kantonu in pri osrednji vladi je s svojim obširnim poklicnim delom združeval glavno uredništvo katoliškega pokrajinskega strankinega glasila. Kot mož visoke izobrazbe je bil za to v polni meri usposobljen. Bil je predsednik Katoliškega tiskovnega društva in častni član Društva katoliških akademikov. Kot borec za načela krščanske demokracije si je pridobil velik sloves tudi pri političnih nasprotnikih. Tega moža visoke in obsežne